

ΓΝΩΜΗ

Του **Χρύσανθου Μανώλη**
 chrysanthosm@phileleftheros.com

Η ΕΕ το απαιτεί, εμείς το πετάμε

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέληξαν χθες σε συμφωνία, ώστε μέχρι το 2030 οι χώρες της ΕΕ να καλύπτουν σε ποσοστό 42,5% τις ηλεκτρικές ανάγκες από ανανεώσιμες πηγές (ΑΠΕ). Η συμφωνία διπλασιάζει το μέσο ποσοστό συμμετοχής των ΑΠΕ στην κατανάλωση ηλεκτρισμού, το οποίο το 2021 ήταν 22%. Στην Κύπρο υπολογίζεται στο 18%.

Το πρόβλημα, όμως, για μας δεν είναι η μεγάλη απόσταση από το 18% έως το 42,5%. Άλλωστε, ο νέος στόχος πρέπει να καλυφθεί συνολικά από τα 27 κράτη μέλη, κάποια από τα οποία τραβούν περισσότερο κουπί και «ξελασπώνουν» κάποια άλλα που υστερούν. Π.χ. η Σουηδία υπολογίζεται πως καλύπτει κατά 63% τις ανάγκες της από ανανεώσιμες.

Το πρόβλημα για την Κύπρο έγκειται στη σοβαρή δυσκολία να διασφαλίσει εγκατάσταση πολλών νέων πάρκων ΑΠΕ με την ίδια ταχύτητα που το έκανε τα τελευταία χρόνια. Είναι γνωστό

Όσο ανεβαίνει ο πήχης για ΑΠΕ, τόσο πιο δύσκολη γίνεται για την Κύπρο η προσαρμογή

ότι ενώ η ΡΑΕΚ και άλλες αρχές έχουν εγκρίνει νέα συστήματα για εκατοντάδες μεγαβάτ πράσινης ενέργειας, η εγκατάστασή τους κωλύεται ή δυσχεραίνεται από την ανυπαρξία δυνατότητας σύνδεσής τους στο δίκτυο, λόγω έλλειψης χωρητικότητας σε κάποιες περιοχές. Διότι όταν δόθηκε το σύνθημα για φωτοβολταϊκά, το κράτος δεν ήταν έτοιμο να παρουσιάσει μια χωροταξική πολιτική, ώστε να κατευθυνθούν οι επενδύσεις σε χώρους όπου το δίκτυο μπορούσε να ανταποκριθεί, αλλά και σε χώρους όπου δεν εντοπίζεται κίνδυνος υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, ΑΗΚ, Διαχειριστής Μεταφοράς και Υπουργείο Ενέργειας συνελίφθησαν κοιμώμενοι, καθώς δεν κινητοποιήθηκαν έγκαιρα για την επέκταση και αναβάθμιση του δικτύου μεταφοράς και διανομής. Ακόμα και όταν το 2019, μετά από μακρές διαβουλεύσεις, η ΡΑΕΚ εξέδωσε απόφαση που υποχρέωνε ΑΗΚ και Διαχειριστή να ετοιμάσουν μελέτη επανασχεδιασμού του συστήματος (ώστε να μεγιστοποιηθεί η σύνδεση συστημάτων ΑΠΕ), οι δύο αρχές δεν ανταποκρίθηκαν και αντί να καταθέσουν τη μελέτη το 2021... υπόσχονται να την ετοιμάσουν τον Δεκέμβριο του 2024. Σκεφτείτε πόσα χρόνια θα μας πάρει για να αποκτήσουμε κατάλληλο και έξυπνο δίκτυο για την πράσινη μετάβαση.

Όμως, υπάρχουν και τα προβλήματα ευστάθειας-ασφάλειας του συστήματος, λόγω των μεγάλων εποχιακών αυξομειώσεων στη ζήτηση ηλεκτρισμού και του απομονωμένου μας δικτύου, που υποχρεώνουν τον Διαχειριστή να «πετά» μέρος του ηλεκτρισμού που η ΕΕ μάς πάζει όλο και πιο έντονα να παράγουμε. Για το 2023 ο Διαχειριστής προβλέπει πως κατά μέσο όρο δεν θα χρησιμοποιηθεί το 8% της ενέργειας που θα παραχθεί από ΑΠΕ (κάποιοι επιχειρηματίες λένε πως θα είναι ίσως και διπλάσιο), ενώ σε κάποιους μήνες, π.χ. Μάρτιο, Απρίλιο, Οκτώβριο, κ.α., οι αποκοπές από ΑΠΕ ξεπερνούν κάποτε και το 40-50% της παραγωγής!

Και επειδή βελτίωση δεν αναμένεται σύντομα, η συμμετοχή της Κύπρου στην ικανοποίηση του στόχου που έθεσε χθες η ΕΕ μάλλον θα είναι περιορισμένη.